

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

16. Sed hic etiam modus dicendi repugnare videtur A
verbis Tridentini supra relatis, aperte supponen-
tibus aliquos esse Sacerdotes, qui non habent
jurisdictionem neque ordinariam neque subdele-
gatam, adeoque nullam. Ergo falsum est, Sacer-
dotem accipere in sua ordinatione totam pote-
statem jurisdictionis. Deinde alie potestates à
Christo immediate concessæ, non possunt ita per
Ecclesiam ligari, ut valde in actum exire neque-
ant; ut patet de potestate consecrandi corpus
Christi, confirmationem potestatis impediri ne vali-
de operetur. Ergo si potestas jurisdictionis cui-
libet sacerdoti ex vi sue ordinationis immediate
à Christo conferatur, nullum est fundamentum
asserendi, quod possit per Ecclesiam ita ligari, ut
valide in actum exire non possit.

17. Quartò Vazquez qu. 93. art. 1. dubio 2. Ange-
lus, Petrus de Ledesma, & alii docent, quemli-
bet Sacerdotem in ipsa ordinatione jure divino
accipere completam potestatem absolventi à
peccatis, quantum est ex parte principii, sed de-
esse illis materiam, quæ per auctoritatem Eccle-
siæ eis designatur. Quod explicat Ledesma ex-
emplo Episcoporum titularium, quibus licet in
sua consecratione potestas Episcopalis confere-
tur, desunt tamen illis subditi in quos jurisdic-
tionis usum exercent. Aliud exemplum adducit
Vazquez, quod à Paludano desumptum, com-
parat enim Sacerdotes iudicibus quibusdam di-
catis Chartulariis, qui olim ab imperatore consti-
tuebantur, nullis subditis assignatis, sed solum cum
auctoritate iudicandi de litibus eorum qui vel-
lent se illorum iudicio submittere. Sicut enim illi
totam potestatem iudicariam & auctoritatem
iudicandi accipiebant ab Imperatore, quamvis
determinatio materie non fieret ab illo, sed à liti-
gantibus se sponte submittentibus; sic Sacerdo-
tes accipiunt totam auctoritatem & potestatem
absolventi à Christo, per Sacramentum ordinis,
quamvis determinatio materie, id est personarum
absolvendarum, non fiat à Christo, sed ab
Ecclesia.

18. Sed hæc etiam sententia displicet. Primò quia
falsum est, quemlibet sacerdotem in ipsa ordina-
tione jure divino accipere completam potesta-
tem absolventi à peccatis, sicut Episcopi titula-
res in sua consecratione accipiunt completam
potestatem conferendi Confirmationem, & Or-
dines; alias sicut Episcopi titulares valide ordi-
nant, quamvis illicite; sic etiam quilibet Sacer-
dos quemlibet valide, quamvis illicite, absolvet,
quod est incidere in sententiam Armacani,
suprà impugnata.

Secundò, quia hæc sententia menti & doctri-
næ Tridentini non videtur consona. nam Tri-
dentinum supra citatum hæc duo sumit tanquam
æquivalentia, habere subditos, & habere juris-
dictionem, cum sic ait: *Quoniam igitur natura &*
vario iudicii illud exposcit, ut sententia in subditos
tantum feratur, persuasum semper in Ecclesia Dei
fuit, nullius momenti esse absolutionem, quam Sacer-
dos in eum profert, in quem ordinariam aut subdele-
gatam non habet jurisdictionem; id est in eum qui
non est ei subditus: Atqui Sacerdotes per Sa-
cramentum Ordinis, nullos accipiunt subditos,
ut fatentur Adversarii: Ergo neque accipiunt
jurisdictionem, juxta mentem & modum
loquendi Concilii Tridentini.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

19. Obijcies primò contra primam conclusionem:
Si ad valde absolvendum, præter potesta-
tem Ordinis, necessaria esset jurisdictio, nullus
posset Summum Pontificem valide absolvere:
Sed hoc est absurdum: Ergo &c. Sequela Ma-
joris probatur, Nullus potest habere jurisdic-
tionem in Summum Pontificem, quia non potest
illam accipere ab ipso Pontifice, qui sicut non ha-
bet jurisdictionem supra seipsum, ita nec potest
illam alteri conferre; neque etiam ab alio, cum
Pontifex nullum in terris superiorem agnoscat.

20. Respondent Paludanus, Cano, & plures alii,
jurisdictionem à Christo immediate conferri ei
quem Summus Pontifex in Confessarium eligit,
ipsam verò Pontificis electionem, esse conditio-
nem tantum requisitam, ut immediate à Christo
jurisdictio illi conferatur. Hæc solutio probabili-
tate non caret.

Melius tamen respondent, Confessarium ele-
ctum à Pontifice, ab ipso immediate accipere ju-
risdictionem; ad hoc enim non requiritur quod
Pontifex immediatam jurisdictionem habeat in
seipsum, sed sufficit quod sicut habet à Christo
potestatem subijciendi quoscunque fideles cui-
bet Sacerdoti; ita & habeat ab eodem Christo
potestatem subijciendi seipsum cui vult; ex qua
subjectione conferre censetur Sacerdoti electo
jurisdictionem in seipsum, non ut Pontificem,
sed ut peccatorem. Unde S. Thomas hic art. 4.
ad 4. ait: *Quod Prælati concessum est, quod possint*
eligere proprios Sacerdotes Confessores, qui quantum
ad hoc sunt eis superiores: sicut etiam unus medicus ab
alio curatur, non in quantum medicus, sed in quan-
tum infirmus. Quamvis ergo Summus Ponti-
fex non possit dare jurisdictionem in seipsum in
foro externo, propter excellentiam & præroga-
tivam suæ dignitatis majoris omni aliâ humanâ,
quam non decuit submitti auctoritati purè hu-
manæ iudicij ipsâ inferiorum; secus tamen de
foro interno favorabili, cujus iudicium omnibus
post Baptismi lapsis est ad salutem necessarium.

21. Obijcies secundò: Quilibet Sacerdos potest
quemlibet in articulo mortis existentem ab o-
mnibus peccatis absolvere; imò & quemlibet a-
lium, à peccatis venialibus, & mortalibus alias
confessis; Ergo in ministro confessionis non re-
quiritur jurisdictio, ut valde à peccatis absolvat.

22. Respondeo, concesso Antecedente, negando
Consequentiam, quilibet enim Sacerdos ex Ec-
clesiæ concessione, per usum continuum decla-
rata, habet jurisdictionem ad absolvendum quem-
libet in articulo mortis existentem, ut declarat
Tridentinum sess. 14. cap. 7. ubi postquam do-
cuit necessariam esse jurisdictionem in Sacerdo-
te, ut valde à peccatis absolvat, & quemlibet
Episcopum in sua diocesi, causas aliquas crimi-
num graviores suo posse peculiari iudicio refer-
vare, subdit: *Verumtamen prout admodum, ne hac*
ipsâ occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei
custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in arti-
culo mortis; atque idcirco omnes Sacerdotes quoslibet
pœnitentes à quibuscunque peccatis & censuris absolvere
possunt. Ubi per articulum mortis intelligi de-
bet non modo tempus illud in quo mors jam pro-
ximè imminet, estque moraliter certa, & ferè
inevitabilis, sed etiam illud in quo est probabile
mortis

mortis periculum, eò quòd mors frequenter in tali casu eveniat; ut si prægnanti partus instat, si bellum actum aggrediendum est, aut periculosa navigatio suscipienda. Neque enim purandum est, Ecclesiam in tanto periculo, pio matris officio decesse voluisse, ac permittere ut aliquis tunc exponatur morti, sine prævia confessione, defectu jurisdictionis.

Ad illud quod subditur de peccatis venialibus & mortalibus jam remissis, similiter dicendum est, quemlibet sacerdotem toleratum habere ex concessione Ecclesiæ facultatem & jurisdictionem absolvendi ab illis peccatis, ut pater ex eo quod Ecclesia privat excommunicatū vitandum potestate absolvendi à venialibus, ut communiter docent Theologi. Aliqui tamen existimant, ad absolvendum ab illis peccatis, nullam requiri jurisdictionem, eò quòd Prælati Ecclesiæ neminem ad illorum confessionem cogere possint.

23. Obijces tertio: Potestas jurisdictionem est aliquid morale tantum, ut infra patebit: Sed ad effectum physicum, qualis est remissio peccatorum, mediante gratiâ, non requiritur aliquid morale: Ergo potest jurisdictionis non est necessaria in Sacerdote, ad hoc ut remittat peccata, & ab illis sacramentaliter absolvat, sed ad id sufficit potestas ordinis, quæ physica & realis est.

24. Respondeo quod licet ad effectum physicum modo præcisè physico causandum, non requiratur aliquid morale, bene tamen ad effectum physicum, non tantum modo physico, sed etiam morali, producendum: remissio autem peccatorum mediante gratiâ in Sacramento penitentiae, non tantum physicè, sed etiam moraliter causatur, quia causatur modo judiciali, qui est moralis.

25. Obijces quarto contra secundam conclusionem: Nullus est Sacerdos cui in sua ordinatione nõ detur potestas absolvendi à peccatis, in ordinatione enim sacerdotali Episcopus in persona Christi profert verba illa Joan. 20. *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis* &c. quibus & non aliis Christus contulit Apostolis integram potestatem jurisdictionis in foro interiori: Ergo potestas jurisdictionis, nihil importat præter potestatem ordinis, siue characterem.

26. Respondeo Sacerdotes ex vi suæ ordinationis, & illorum verborum, *accipite Spiritum Sanctum*, &c. recipere potestatem absolvendi à peccatis, non moralem, in qua consistit potestas jurisdictionis, sed physicam, in qua consistit potestas ordinis. Ad probationem in contrarium dico, quod licet Apostoli simul cum ordinatione Sacerdotali & Episcopali, jurisdictionem universalem in Christianos omnes acceperint, eam tamen non receperunt ex vi talis ordinationis, nec ex vi illorum verborum, *accipite Spiritum Sanctum* &c. sed ex speciali privilegio, ratione necessitatis, & Apostolicæ dignitatis, illis concessio. subindeque nec simplicibus Sacerdotibus, nec ipsius etiam Episcopis communicato; nam Episcopi merè rituales alicujus loci in quo nullus Christianus existit, sicut nullos habent subditos, ita nec ullam jurisdictionem, quæ sine subditis esse non potest. Eridem est de Episcopis illis qui absolute privantur suo Episcopatu, aut cum Summi Pontificis venia, illi renuntiant; hi enim omnes sunt quidem Episcopi quoad characterem, & potestatem ordinis, tamen careant jurisdictione, quam vel nondum acceperunt, vel eâ spoliati sunt.

27. Instabis: Sacerdotes ex vi illorum verborum,

A *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis*, &c. constituuntur iudices, subindeque potestatem judiciariam recipiunt: Sed potestas judiciaria est potestas moralis & non physica: Ergo ex vi illorum verborum Sacerdotes recipiunt potestatem moralem absolvendi à peccatis, ac prout ipsam jurisdictionem.

Confirmatur: Potestas physica ad absolvendum à peccatis consistit in characterē sacerdotali. Sed antequam Episcopus proferat illa verba, *Accipite Spiritum Sanctum*, quorum remissio penitentia &c., Sacerdos characterē sacerdotali nungnitur est: Ergo antequam illa verba proferat, habet potestatem physicam ad absolvendum à peccatis, subindeque ex vi horum verborum non recipit potestatem physicam ad absolvendum à peccatis, sed duntaxat potestatem moralem, quæ est ipsa potestas jurisdictionis.

Ad instantiam respondeo Sacerdotes ex vi illorum verborum constitui iudices apertissime, quatenus accipiunt potestatem ordinis, ratione cuius deputantur tanquam apti ad ferendam sententiam: constituuntur autem actu iudices, quando actus ipsi conferuntur subditi, quia tunc primò habent jus ad ferendam sententiam.

Ad Confirmationem dico, potestatem physicam ad absolvendum, non consistere in characterē sacerdotali, sed in quodam modo reali & intrinseco majoris perfectionis & extensionis ipsius, ratione cuius character est potentia physica non tantum supra corpus Christi reale ad consecrandum ipsum, sed etiam supra corpus Christi mysticum, siue supra fideles penitentes, ad physicè causandum in Sacramento penitentiae eorum Satisfactionem per gratiam: licet autem antequam Episcopus in consecratione Sacerdotum proferat hæc verba, *Accipite Spiritum Sanctum*, &c. jam sint characterē sacerdotali insigniti, secundum quod character importat præcise potentiam physicam supra corpus Christi reale, non tamen secundum quod, ratione prædicti modum, est insuper potentia physica supra corpus Christi morale & mysticum, illum enim modum recipit solum in prolatione illorum verborum, *Accipite Spiritum Sanctum* &c.

Obijces quinto: Initio nascentis Ecclesiæ omnes Sacerdotes poterant quoscunque penitentes, voluntarie se submittentem, à quibuscumque peccatis absolvere: Ergo quilibet Sacerdos habebat jurisdictionem ex vi suæ ordinationis. Consequentia videtur legitima, hæc cedens verò probat Navarrus ex cap. *Placuit*, de Preb. dist. 6. in quo Urbanus II. qui floruit circa annum 1100. prohibet, ne deinceps ulli Sacerdoti liceat, quemlibet alteri Sacerdoti committum, ad penitentiam recipere, siue ejus consensu, cui potest se commisit: Nam dictio *Deinceps* (inquit) & similes, denotant constitutiones in quibus ponuntur, præterita non comprehendere, subindeque ante illam constitutionem Urbani II. consuevit se fideles alteri quam proprio Sacerdoti committere.

Respondeo primò, negando Antecedens, nam longo tempore ante Urbanum II. non licebat fidelibus alteri quam proprio Sacerdoti committere, ut colligitur ex Epistola 2. decretali Calixti I. quæ habetur in Decreto Gratiani 9. quæst. 1. ubi sic dicitur: *Nemo alterius terminum insurpet, nec alterius parochianum judicare præsumat, quia talis sententia irrita erit, nec ulli vim habebit.* Unde particula illa *deinceps*, quæ Urbanus II. in sua constitutione usus est, non significat antea

fuisse licitum confiteri cuilibet Sacerdoti, sed est confirmatio prohibitionis antiquae: saepe enim solent confirmari ordinationes antea factae, vel ut habeant maiorem vim, vel quia antiquae incipiunt à plerisque negligi, & in desertudinem abire.

33. Respondeo secundò, dato Antecedente, negando Consequentiam, nam quamvis initio nascentis Ecclesiae, usque ad tempora Urbani II. fuisset illa consuetudo, ut quilibet Sacerdotes, quoscunque poenitentes absolvent, habuissent tunc Sacerdotes potestatem jurisdictionis absolvendi quoscunque, non præcise vi suae ordinationis, sed ex concessione Ecclesiae ita volentis; sicut nunc vult ut Sacerdos quilibet possit quemlibet in articulo mortis existentem ab omnibus peccatis absolvere, imò & quemlibet alium à peccatis venialibus, & mortalibus aliis confessis, ut in solutione secunda objectionis declaravimus.

§. III.

Corollaria notata digna.

34. EX dictis inferes primò, potestatem jurisdictionis in foro poenitentiali esse quid morale, nimirum deputationem legitimam ad exercendum officium Confessoris, absolvendum à peccatis, modo judiciali; sicut potestas jurisdictionis in foro externo, consistit solum in deputatione legitima ad exercendum officium iudicis, sive ad absolvendum seu damnandum modo judiciali. Hoc tamen inter has duas potestates discrimen intercedit, quòd potestas jurisdictionis in foro externo, non praesupponit necessarium aliam potestatem physicam, quae sit fundamentum illius; nihil enim physicum habet iudex in foro externo, ratione suae dignitatis, quòd non habeat vel habere possint ceteri cives, dignitate iudicis desitunt: contra verò potestas jurisdictionis in foro poenitentiali, necessarium supponit aliquam potentiam physicam ordinis supernaturalis, nimirum characterem sacerdotalem, cum modo reali & intrinseco extensionis supra corpus Christi mysticum, ut supra diximus: unde carentes characterem sacerdotalem, non possunt ab Ecclesia deputari ad exercendum officium Confessoris, & absolvendum à peccatis, modo judiciali.

35. Inferes secundò, potestatem jurisdictionis in foro poenitentiali duplicem esse, sicut in aliis judiciis, ordinariam nimirum, sive ex officio, & delegatam, sive ex commissione. Ordinaria dicitur illa quam quis habet ex vi proprii iuneris & officii, qualis est ea quam habet Summus Pontifex in omnes fideles, Episcopi in sua dioecesi, Parochi intra limites suae parochiae, & Praelati Religionum in suos subditos; illi enim omnes ex officio sunt pastores animarum. Delegata verò ea dicitur, quam quis habet non ex officio, sed tantum ex commissione alterius qui habet jurisdictionem ordinariam.

36. Inferes tertio, potestatem jurisdictionis in multis differre à potestate ordinis. Primò quia potestas ordinis confertur cuilibet Sacerdoti, per sacram ordinationem; potestas verò jurisdictionis per deputationem legitimam ad exercendum officium Confessoris, & absolvendum à peccatis. Secundò, quia Sacerdotes omnes in potestate ordinis aequales sunt, non verò in potestate jurisdictionis. Tertio, potestas ordinis invariabilis est ac indelebilis, secus verò potestas jurisdictionis, quae potest augeri vel minui, imò & totaliter

Tom. V.

A auferri, etiam in Summo Pontifice, qui licet suam jurisdictionem supremam & amplissimam immediate à Deo habeat, potest tamen si velit illi renuntiare, ut à Coelestino IV. factum est. Deum potestas ordinis non potest delegari, bene tamen potestas jurisdictionis.

37. Quares ad complementum hujus disputationis, an approbatio Episcopi sit conditio necessaria requisita, ad hoc ut Sacerdos in foro poenitentiali habeat jurisdictionem, & valide à peccatis absolvere possit?

B Respondeo affirmative, quamvis enim jure antiquo illa non esset necessaria, sed sola superiorum licentia sufficeret, jure tamen novo, in Concilio Tridentino edito, illa necessarium requiritur, nam sess. 23. cap. 15. de Reformatis habetur: *Decernit sancta Synodus, nullum, etiam regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, approbationem, quae gratis detur, obtineat; privilegium & consuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Ubi duo modi approbationis assignantur: alter per collationem parochialis beneficii, alter per examen Episcopi, si illis videatur esse necessarium. Prior modus antiquus est, posterior novus, & à Concilio introductus. Sicut ergo idem Conciliū sess. 24. cap. 1. de Reform. statuit ad validitatem matrimonii requiri praesentiam Parochi cum duobus vel tribus testibus, quae tamen antea non requirebatur: ita decrevit ad validitatem Sacramenti poenitentiae, requiri necessarium in ministro approbationem Episcopi, quae antea requisita non erat. Unde sicut post Tridentinum, matrimonium clandestinum invalidum est; ita & absolutio data à Sacerdote ab Episcopo non approbato. Quare poenitens, etiam si bonà fide confiteatur Sacerdoti ab Episcopo non approbato, tenebitur iterum confiteri approbato, cum primum id noverit: atque ita ferunt declarasse Congregationem Cardinalium, qui auctoritatem habent explicandi Concilium.

D Ex his inferes primò, eos qui obtinent parochiale beneficium, id est cui animarum cura annexa est, non egere Episcopi approbatione, ut possint audire confessiones, quia Concilium illos excipit, his verbis: *Nisi aut parochiale beneficium obtineant.*

38. Inferes secundò, Episcopos, vel Abbates Episcopalem, vel quasi Episcopalem jurisdictionem habentes, non egere approbatione, cum sit eadem vel potior ratio de his ac de Parochis; bene tamen superiores Religionum, cum hi nullo modo eximantur à Concilio. Idem dicendum de publicis Theologiae Doctores, ut anno 1577. definivit Pius V. qui tamen vetat eos pravo examine approbandos esse, ut refert Henriquez lib. 6. de Sacram. cap. 6. Aliqui tamen existimant eos ab illa lege excipi, eo ducti argumento, quòd approbatio publicae Academiae suppleat approbationem Episcopi. Sed standum est declarationi Pontificis.

39. Inferes tertio, non posse Parochos deputare ad audiendas suorum Parochianorum confessiones, cum qui neque est approbatus ab Episcopo, neque parochiale beneficium obtinet; ille enim à Concilio non reputatur idoneus hujus Sacramenti minister.

40. Inferes quarto, Episcopum non posse sibi eligere in Confessarium Sacerdotem sibi non sub-

ditum,

Egg